LIKKUTEI TORAH · SHIR HASHIRIM · MAAMAR 20

צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה...

Go Out and Gaze, O Daughters of Zion

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likkutei-torah/shir-hashirim/20/

1 צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו. וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] ביום חתונתו זה מתן תורה.

"Go out and gaze, O daughters of Zion, at King Shlomo, at the crown with which his mother crowned him on the day of his wedding." And our Sages, of blessed memory, said: "On the day of his wedding": this is the Giving of the Torah.

ולהבין זה יש להקדים תחלה ענין התורה. דהנה ידוע דהתורה נמשלה לכמה דברים ללחם ויין ושמן כמ"ש לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי

To understand this, we must first preface [an explanation of] the matter of the Torah. For it is known that the Torah is likened to several things, to bread, wine and oil, as it is written, "Go, eat of my bread, and drink of the wine that I have mixed"

(ועיין ברכות דנ"ז סע"א [סוף עמוד א] ובמסכת ע"ז [עבודה זרה] דל"ה ע"א) וכן נקרא שמן וכמ"ש ברבות בשיר השירים ע"פ לריח שמניך כו'.

(and see Berachos, page 57, end of side a, and Tractate Avodah Zarah, page 35, side a). And it is also called oil, as is written in [Midrash] Rabbah on Shir HaShirim on [the verse] "For the fragrance of your oils," etc.

ולהבין ג' בחי' אלו דודאי שינוי השמות לחם ויין ושמן הם בחי' ומעלות שונות שיש בתורה.

[We need] to understand these three levels, for certainly the different names, bread, wine and oil, are different aspects and virtues that are in the Torah.

הענין הוא ע"פ מ"ש ויין ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן ולחם לבב אנוש יסעד.

The explanation is according to what is written, "And wine gladdens the heart of man (enosh), to make the face radiant from oil, and bread sustains the heart of man."

ויש להבין ההפרש בין בחינת שמחה הנמשך מבחי' יינה של תורה לבחי' צהלה הנמשך מבחי' שמן

We need to understand the difference between the level of joy that comes from the level of the "wine" of the Torah and the level of radiance that comes from the level of "oil"

(ולכאורה שניהם ענין שמחה כמ"ש והעיר שושן צהלה ושמחה) גם צ"ל לשון להצהיל דהל"ל [דהוה ליה למימר] ושמן יצהיל פנים

(for seemingly both are a matter of joy, as it is written, "And the city of Shushan was radiant and glad"). We also need to understand the expression "to make radiant": it should have said, "and oil will make the face radiant."

אבל לשון להצהיל משמע שיין משמח כו' בשביל להצהיל פנים משמן ולכאורה יין ישמח בפ"ע [בפני עצמו] אף אם לא יהיה שמן. והנה תחלה צ"ל ענין ולחם לבב אנוש יסעד.

But the expression "to make radiant" implies that wine gladdens, etc., in order to make the face radiant from oil; yet seemingly wine gladdens by itself, even if there is no oil. Now, first we need [to explain] the matter of "and bread sustains the heart of man."

פי' כי אנוש יש בו ב' פירושים הא' לשון איש והב' לשון חלישות כמ"ש (ירמיה י"ז) עקוב הלב מכל ואנוש הוא דפי' לשון חלישות וחולי.

The explanation: the word enosh has two meanings. The first is the sense of "man" (ish), and the second is the sense of weakness, as it is written (Jeremiah 17), "The heart is more crooked than all, and it is anush," where the meaning is weakness and sickness.

והיינו לפי שעקוב הלב מכל שהוא לשון עיוות ועיקום דהיינו שנמשך אחר תאוות ותענוגים גשמיים ששרשם ומקורם מבחי' המזלות אין לך עשב שאין לו מזל כו'

That is, because "the heart is more crooked than all," which denotes distortion and crookedness, meaning that it is drawn after physical desires and pleasures, whose root and source is from the level of the mazalos (the constellations), [as it is said,] "There is no blade of grass that has no mazal," etc.

והמזלות מקבלים משמרי האופנים שנפל שמה בבחי' שבה"כ [שבירת הכלים] מבחי' פסולת כו' וכנודע ע"פ וכל קרבי כו'

And the mazalos receive from the dregs of the Ofanim [a class of angels], which fell there by way of the shattering of the vessels (sheviras hakeilim), from the level of waste, etc., as is known [from the explanation] on "and all my innards," etc.:

שהחיות הנמשך ומתלבש בתענוגי עוה"ז הוא רק כמו בחי' פסולת הנדחה ע"י בירור בקרביים ומעיים

that the life-force that is drawn down and enclothed in the pleasures of this world is only like the level of the waste that is expelled through the sifting in the innards and intestines.

ולכן כמו שאין ערוך הפסולת לגבי מה שנתברר מהמאכל שנעשה ממנו חיות לאדם ונכלל בבחי' אדם משא"כ הפסולת שנדחה אינו ראוי אפילו למאכל בהמה רק כו'.

Therefore, just as the waste bears no comparison to what was sifted out of the food, from which life-force is made for the person and which becomes included in the person, whereas the waste that was expelled is not fit even as food for an animal, but only, etc.,

כמו כן לפי ערך זה אין ערוך תענוגי עוה"ז בכלל לגבי תענוג רוחני אפילו בג"ע [בגן עדן] התחתון עד שכדאי כל יסורי גיהנם כו'

so too, in the same proportion, the pleasures of this world in general bear no comparison to spiritual pleasure, even in the lower Gan Eden, to the point that all the sufferings of Gehinnom are worthwhile [for it], etc.

ולכן כל הישר הולך ראוי לו למאוס בתענוגי עוה"ז בבחי' אתהפכא או אתכפיא עכ"פ [על כל פנים] ולהיות טעמו וראו כי טוב ה' וכמ"ש ראה נתתי לפניך את החיים וכו' ואת המות כו'

Therefore, whoever walks uprightly ought to despise the pleasures of this world, in the manner of is'hapcha (transformation), or at any rate iskafya (subjugation), and to be [in the state of] "Taste and see that Havayah is good," as it is written, "See, I have set before you life," etc., "and death," etc.,

ובחרת בחיים ונודע שבחינת הגשמיות נקרא מות והרוחניות נקרא חיים ועל זה נאמר לאהבה את ה' אלקיך כי הוא חייך.

"and you shall choose life." And it is known that physicality is called death, and spirituality is called life. And of this it is said, "to love Havayah your G-d, for He is your life."

2 והנה אהבה זו היא הנמשכת מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שזהו בחי' למען חייך ולכן האהבה מוגבלת בכלי.

Now this love is the one that is drawn from the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), which is the level of "for the sake of your life"; therefore this love is limited within a vessel.

ויש בחי' אהבה הבאה מחמת התבוננות באור א"ס ב"ה עצמו הסוכ"ע דלית מחשבה תפיסא ביה כלל וחיות כל העולמות הוא רק מבחי' הארה בעלמא שאמר והי' [והיה] העולם אמירה לבד כו'

And there is a level of love that comes from contemplating the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, itself, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), which no thought can grasp at all, and the life-force of all the worlds is only from the level of a mere glimmer, [that of] "He spoke and the world came into being," a mere utterance, etc.

ואי לזאת יהי' [יהיה] נכספה וגם כלתה נפשו להיות בבחי' ביטול ממש אליו ית' לבדו שאין בכח הלב להכיל האהבה.

And because of this his soul will yearn, and even expire, to be in a state of actual self-nullification (bittul) toward Him alone, may He be blessed, for the heart does not have the power to contain the love.

אבל אם ח"ו [חס ושלום] נמשך אחר תאוות הגשמיות ע"ז נאמר עקוב הלב מכל שאין לך עיקום ועיוות גדול מזה

But if, G-d forbid, he is drawn after physical desires, of this it is said, "The heart is more crooked than all," for there is no crookedness and distortion greater than this.

ולא די שאין לו בחי' כלות הנפש הנ"ל וכמו שאמר אני ה' לא שניתי ואיך אתם בני יעקב לא כליתם בכלות הנפש לבחי' זו דלא שניתי כו'. אלא אף גם האהבה ראשונה דבחי' ובחרת בחיים ולמען חייך השליך ממנו

And not only does he lack the level of the expiring of the soul mentioned above—as it says, "I, Havayah, have not changed," and how [is it that] "you, children of Yaakov, have not expired" in the expiring of the soul toward this level of "I have not changed," etc.—but he has cast away from himself even the first love, of the level of "and you shall choose life" and "for the sake of your life,"

וכמ"ש אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בורות נשברים

as it is written, "Me they have forsaken, the source of living waters, to hew for themselves broken cisterns."

הם כל תענוגיהם ואהבת גשמיים הנמשכים משבה"כ [משבירת הכלים] ונקרא בורות נשברים כו' ומחמת ההתקשרות בתענוגים גשמיים ממילא נחלש כח הנפש ואין לו אהבה האלקית.

These are all their pleasures and the love of physical things, which are drawn from the shattering of the vessels and [therefore] are called "broken cisterns," etc. And because of the attachment to physical pleasures, the power of the soul is weakened as a matter of course, and he has no G-dly love.

וכמ"ש כשל בעוני כח שע"י העונות נכשל ונתחלש כח הנפש וכמ"ש כי אם עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם

As it is written, "Strength stumbles because of my iniquity": through the iniquities the power of the soul stumbles and is weakened. And as it is written, "But your iniquities have separated between you and your G-d."

ולא עוונות ממש אלא גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] הגוף וחומריותו (כי עון לשון עיקום והיינו כענין עקוב הלב כנ"ל. והעיקר הוא מה ששמים אור לחשך וחשך לאור מר למתוק ומתוק למר.

And [this means] not actual iniquities but the physicality of the body and its materiality (for avon, "iniquity," denotes crookedness, which is like the matter of "the heart is crooked" mentioned above. And the main thing is that they take light for darkness and darkness for light, bitter for sweet and sweet for bitter.

ולכן נקרא זה אנוש לשון כאב וחולי שכמו שהחולה טועם מתוק למר כו' ומתאוה דוקא למאכלים הרעים. כך עד"ז חולי הנפש ונקרא חולת אהבה שתאוות העולם עריבים עליו ואינו טועם טעם באלקות כמ"ש טעמו וראו כי טוב ה')

Therefore this is called enosh, denoting pain and sickness: just as a sick person tastes the sweet as bitter, etc., and craves precisely bad foods, so too, in the same way, is the sickness of the soul, and it is called "lovesick": the desires of the world are pleasant to him, and he tastes no flavor in G-dliness, as it is written, "Taste and see that Havayah is good");

הוא שנעשה מסך מבדיל שמגביל ומלביש את הנפש עד שמורידה לימשך אחריה ואין לה יכולת לעלות ולצאת ממנה:

it is this that becomes a separating screen, which limits and enclothes the soul until it brings her down to be drawn after it, and she has no ability to rise and to go out of it.

3 ב והנה בבחי' זו נקרא האדם אנוש כי יש כמה שמות אנוש איש אדם ואדם גבוה מכולן.

2. Now, in this state a person is called enosh. For there are several names [for man], enosh, ish and adam, and adam is the highest of them all.

כמ"ש בפ' תזריע (דמ"ח) כי אדם הוא בחינת שלימות כמ"ש זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם כו'. וידוע איך בחיבור דו"נ [דכר ונוקבא] משפיע ומקבל יש שלימות וגילוי הארה עליונה.

As is written in Parshas Tazria (page 48), adam is the level of completeness, as it is written, "Male and female He created them, and He called their name Adam," etc. And it is known how in the union of male and female, giver and receiver, there is completeness and the revelation of a supernal radiance.

גם אדם לשון אדמה לעליון ואיש הוא למטה מבחינת אדם ודרך כלל איש היינו בחי' המדות אהוי"ר [אהבה ויראה] כמ"ש לפי שכלו יהולל איש.

Also, adam is the expression of "I will be like (adameh) the Most High." And ish is below the level of adam; in general, ish is the level of the emotive attributes (middos), love and awe, as it is written, "A man (ish) is praised according to his intellect."

4 ואדם היינו כשיש לו מוחין דגדלות כו'. ומ"מ גבי איש נמי כתיב אשרי איש ירא את ה' כו' גבור בארץ כו'.

And adam is when he has the expanded intellect (mochin degadlus), etc. Nevertheless, regarding ish too it is written, "Fortunate is the man (ish) who fears Havayah," etc., "mighty in the land," etc.

אבל אנוש הוא למטה מכולם דהיינו אדרבה כשהוא בבחינת חלישות כח הנפש כנ"ל מלשון עקוב הלב מכל ואנוש כו' וכ"ה בזהר תרומה (קס"ח א') ע"פ מה אנוש כי תזכרנו כו'

But enosh is below them all: that is, on the contrary, when he is in a state of weakness of the soul's power, as mentioned above, from the expression "The heart is more crooked than all, and it is anush," etc. And so it is in the Zohar, Terumah (168a), on [the verse] "What is enosh, that You should remember him," etc.

והנה כמ"כ [כמו כן] למעלה דהנה הקב"ה כתיב ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם כו' וכתיב ה' איש מלחמה.

Now, so too Above: regarding the Holy One, blessed be He, it is written, "And upon the likeness of the Throne, a likeness like the appearance of a man (adam)," etc., and it is written, "Havayah is a man (ish) of war."

אבל אנוש הוא בחינת מט"ט [מטטרון] כמ"ש בפרשה פנחס (דרי"ז) ע"פ אנוש כחציר ימיו כו' שהוא בחי' המלאך הנ"ל שנאמר בו נער הייתי גם זקנתי כו'. ונמשל לחציר.

But enosh is the level of Metatron, as is written in Parshas Pinchas (page 217) on [the verse] "Enosh, his days are like grass," etc.: that it is the level of the angel mentioned above, of whom it is said, "I was a youth (naar), and I have also grown old," etc. And he is likened to grass.

כי הנה החציר הוא העשב שקוצרים אותו כמה פעמים וחוזר ונגדל במעט זמן וחוזרים וקוצרים אותו ונקרא אספסתא (בגמרא דחזקת הבתים)

For grass (chatzir) is the herb that is cut several times and grows back again in a short time, and is cut again; it is called aspasta [a fodder grass] (in the Gemara, in [the chapter] Chezkas HaBatim).

והנה כמו כן בחינת מלאך הנ"ל שהוא המלביש לבחינת אור ההמשכה הנמשך בששת ימי החול יום ראשון בחי' חסד כו'. שבחי' החסד מתלבש במלאך הנ"ל ונקרא לכך מנעל דשכינתא כו'.

Now, so too the level of the angel mentioned above, who is the one that clothes the light of the flow that is drawn down in the six weekdays, the first day [being] the level of Chesed (kindness), etc.: the level of Chesed is enclothed in that angel, and for this reason he is called "the shoe of the Shechinah (Divine Presence)," etc.

5 ונקרא נער כלומר כמו שהנער שכלו ומדותיו קטנים ביותר לגבי אדם הגדול כן ויותר מכן אין ערוך בחי' מדות דיצי' [דיצירה] שהוא בחי' מט"ט [מטטרון] שהחסד מתלבש בהשפעה גשמיות לגבי מדות דאצילות ששם גילוי אור א"ס

He is called naar, a youth. That is: just as a youth's intellect and emotive attributes are very small compared to a grown man, so, and even more so, the emotive attributes (middos) of the World of Yetzirah (Formation), which is the level of Metatron, in which Chesed is enclothed in a physical flow, bear no comparison to the emotive attributes of the World of Atzilus (Emanation), where there is the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof).

ובכל שבת שהוא בחי' עליות העולמות מתעלה ג"כ בחי' מלאך הנ"ל לאצילות כנודע בענין מה יפו פעמיך בנעלים כו'.

And on every Shabbos, which is the ascent of the worlds, the level of that angel also rises to Atzilus, as is known regarding "How beautiful are your steps in shoes," etc.

6 וזהו גם זקנתי דסליק לסיבו שהוא עלי' [עליה] גדולה מבחי' נער ואנפי זוטרא לבחי' אנפי רברבי וזקנה כו'.

And this is "and I have also grown old": that he rises to old age, which is a great ascent from the level of naar and the "small face" (anpei zutra) to the level of the "great face" (anpei ravrevei) and old age, etc.

אך בחול חוזר ונמשך להיות בבחינת נער שהוא אנפי זוטרי כו' ולכך נאמר כחציר ימיו כמו שחציר גדל תמיד מחדש כך זה האנוש מתחדש תמיד להיות בחי' נער.

But on weekdays he is drawn down again to be on the level of naar, which is the "small face," etc. Therefore it is said, "his days are like grass": just as grass constantly grows anew, so this enosh is constantly renewed to be on the level of naar.

7 ותדע שהרי אנו מונין היום יום ראשון בשבת יום שני כו' עד יום השבת הוא יום שביעי.

And you may know [this], for we count, "Today is the first day of the week," "the second day," etc., until the Shabbos day, which is the seventh day.

וקשה הרי כבר עברו רבבות ימים משימ"ב [משמת ימי בראשית] עד עתה וא"כ איך אומרים היום יום ראשון כו'

This is difficult: surely myriads of days have already passed from the six days of Creation until now, so how do we say, "Today is the first day," etc.?

אלא מפני שבשבת העלי' [העליה] של בחי' נער שר העולם באצילות ושם למעלה מבחי' זמן ע"כ כל יום א' הוא ממש יום ראשון

Rather, it is because on Shabbos the ascent of the level of naar, the Prince of the World, is into Atzilus, and there it is above the level of time. Therefore every first day is truly a first day,

כמו יום א' של ששת ימי בראשית שנתחדש הזמן מלמעלה מהזמן כך מתחדש כל יום ראשון שאחר השבת.

like the first day of the six days of Creation, when time was brought into being anew from above time; so every first day that follows Shabbos is renewed.

שהשבת הוא העלי' [העליה] באצי' שלמעלה מהזמן וביום א' נמשך בבחי' מט"ט [מטטרון] ו"ק [ו' קצוות] דיצי' [דיצירה] בחי' זמן וא"כ הרי אנוש כחציר ימיו

For Shabbos is the ascent into Atzilus, which is above time, and on the first day it is drawn down into the level of Metatron, the six extremities (vav ketzavos) of Yetzirah, the level of time. If so, then "enosh, his days are like grass,"

שגידולו רק ו' ימים ובשבת עולה ונכלל בלמעלה מהזמן וחוזר ונמשך אחר כך ו' ימים אחרים וה"ז [והרי זה] כחציר כו'

whose growth is only six days; on Shabbos he rises and is included in what is above time, and afterward he is drawn down again for another six days; and this is "like grass," etc.

(ומה שנמשל עלייתו באצילות בשם קצירה היינו שבעלייתו שם הוא בבחי' ביטול כנר בפני האבוקה כו' וע"ש בפרשה פנחס) (דרי"ז ע"ב) בפי' ואיננו כו'.

(And the reason his ascent into Atzilus is likened to "cutting" is that in his ascent there he is in a state of self-nullification (bittul), like a candle before a torch, etc. See there in Parshas Pinchas) (page 217, side b) on the explanation of "and he is no more," etc.

והנה הרי מובן מזה איך שאין ערוך לשון אנוש שהוא בחי' מלאך בעל גבול כו' לגבי בחינת איש ואדם שנאמר ה' איש כו' שהוא בחינת א"ס קדמון ונצחי

Now, from this it is understood how the term enosh, which is the level of an angel who has limits, etc., bears no comparison to the level of ish and adam, of which it is said, "Havayah is a man (ish)," etc., which is the level of the Infinite One (Ein Sof), primordial and eternal.

וכן מובן גם כן לפ"ז [לפי זה] לפי ערך באדם שלמטה כשנקרא אנוש מורה על חלישות כחו וירידה ממדרגת בחינת איש ואדם כו'

And accordingly it is likewise understood, in proportion, regarding man below: when he is called enosh, it indicates the weakness of his power and a descent from the rank of the level of ish and adam, etc.

והיינו כנ"ל באריכות בענין עקוב הלב מכל ואנוש הוא שענין החלישות הוא כשאין לו כח להתגבר על יצרו

That is, as was said above at length regarding "The heart is more crooked than all, and it is anush": the weakness is when he has no strength to prevail over his inclination.

כי איזהו גבור הכובש את יצרו להיות כמ״ש ואהבת בכל לבבך בשני יצריך

For "Who is mighty? One who conquers his inclination," so as to be as it is written, "And you shall love with all your heart (levavcha)": with both your inclinations.

[וכן למעלה הנה ביצירה דהוא בחי׳ אנוש שם עיקר בחי׳ עה״ד [עץ הדעת] טו״ר [טוב ורע] כמ״ש הרמ״ז [הרב משה זכות] ר״פ וישלח ובמק״מ [ובמקדש מלך] פ׳ מקץ קצ״ד א׳]:

[And so too Above: in Yetzirah, which is the level of enosh, the level of the Tree of Knowledge of good and evil is chiefly present, as the Ramaz writes at the beginning of Parshas Vayishlach, and in the Mikdash Melech on Parshas Mikeitz, 194a.]

8 ג והנה יש מקוה לישראל על זאת היינו ע״י התורה שנקרא לחם ועל זה נאמר ולחם לבב אנוש יסעד. שיסעד לבב אנוש וחלוש הזה ויחזקנו להיות בו כח ועוז לכבוש גם לנפשו הבהמית.

3. Now, "there is hope for Israel concerning this," namely through the Torah, which is called bread. Of this it is said, "and bread sustains the heart of enosh": that it will sustain this heart of enosh, the weak one, and strengthen it, so that it should have power and strength to conquer even its animal soul.

והיינו לפי שהתורה נקרא עוז וכמ״ש ה׳ עוז לעמו יתן שנותנת כח ועוז בנה״א [בנפש האלקית] להתגבר על חומריות הגוף ונפש הבהמית וגסותו לצאת ממסגר אסיר

That is because the Torah is called "strength" (oz), as it is written, "Havayah will give strength to His people": it gives power and strength to the G-dly soul to prevail over the materiality of the body and over the animal soul and its coarseness, to go out from the captive's prison

(וכמ״ש מזה בד״ה בחדש השלישי לצאת בנ״י [בני ישראל] מארץ מצרים. בפרשת יתרו ע״ש באריכות) ולכך נקרא התורה לחם עד״מ הלחם גשמי שסועד הלב ומחזקו.

(as is explained on this in the discourse beginning "In the third month after the children of Israel went out of the land of Egypt," in Parshas Yisro; see there at length). Therefore the Torah is called bread, by analogy with physical bread, which sustains the heart and strengthens it.

והיינו שמקשר ומחבר חיי הנפש באברי הגוף שאם ירעב ולא יאכל כל היום יתחלש ויסתלק קצת כחות חיי נפשו ועל ידי הלחם יסעד הלב ותשוב נפשו אליו

That is, it binds and joins the life of the soul to the limbs of the body: for if one goes hungry and does not eat all day, he will weaken, and some of the powers of the life of his soul will withdraw; and through bread the heart is sustained and his soul returns to him

(והעיקר נקרא ע"ש [על שם] הלב שבו דם הנפש שהנפש מתלבשת בדם שבלב כו' ומבואר במ"א דדוקא לחם סועד הלב הגם שהבשר מרבה דם יותר מהלחם עכ"ז [עם כל זה] לחם דוקא סועד הלב ומחזקו ומגביהו להתקשר עם המוח)

(and it is named chiefly after the heart, in which is the blood of the soul, for the soul is enclothed in the blood that is in the heart, etc. And it is explained elsewhere that specifically bread sustains the heart: although meat increases the blood more than bread, nevertheless it is specifically bread that sustains the heart, strengthens it and raises it to be connected with the brain).

וכך בחי' לחמה של תורה והוא עשוי מחטה בחי' כ"ב אותיות התורה כמנין חט"ה ולכן בשבועות מביאין שתי הלחם מחטים

So too the level of the "bread" of the Torah: it is made of wheat (chitah), which is the level of the twenty-two letters of the Torah, the numerical value of chitah. Therefore on Shavuos the Two Loaves are brought from wheat,

והוא גם כן התחלת קציר חטים כמ"ש במ"א הנה הוא מחזקו ונותן כח ועוז לנפש האלקית להתגבר על חומריות הגוף ונפש הבהמית.

and it is also the beginning of the wheat harvest, as is explained elsewhere. It strengthens him and gives power and strength to the G-dly soul to prevail over the materiality of the body and over the animal soul.

והנה התורה נקרא ג"כ לחמי שהוא בחי' לחם אצלו ג"כ כביכול (ואף שנאמר ולחם לבב אנוש יסעד דהוא בבחי' מלאך מט"ט [מטטרון] הנ"ל מ"מ הרי בחינת אדם ג"כ צריך ללחם כו'

Now, the Torah is also called "My bread," for it is the level of bread for Him too, as it were. (And although it is said, "and bread sustains the heart of enosh," which is on the level of the angel Metatron mentioned above, [still,] the level of adam also needs bread, etc.:

היינו בחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שמקבל אור וחיות מבחינת סוכ"ע ע"י התורה ומצות ועמ"ש מזה בד"ה ראשי המטות רק שאפילו לבב אנוש וחלוש גם כן יסעד הלחם)

that is, the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), which receives light and life-force from the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin) through the Torah and mitzvos; see what is written on this in the discourse beginning "The heads of the tribes." Only, the bread sustains even the heart of enosh, the weak one, as well.)

וענין שייכות בחי' זו למעלה הענין דכמו צורך האדם ללחם הוא שלפי שהנפש הוא רוחני והגוף הוא גשמי ואינו ממהות וערך נפש רוחני

And how this level applies Above is as follows. Just as man's need for bread is because the soul is spiritual and the body is physical, and it is not of the essence and rank of a spiritual soul,

ע"כ בכדי שיהי' [שיהיה] התחברות והתקשרות הנפש בגוף צ"ל ע"י ממוצע המחברם והוא הלחם שנעשה ממנו דם ומקשר הנפש להתלבש בדם כו'.

therefore, for the soul to be joined and bound to the body, it must be through an intermediary that joins them, and that is bread, from which blood is made, and it binds the soul to be enclothed in the blood, etc.

9 וכך הוא למעלה בכדי שיהי' [שיהיה] נמשך אור א"ס ב"ה להתלבש בנאצלים ונבראים שהרי מצד עצמו לאו מכל אלין מדות איהו כלל ואנת חכים ולא בחכמה ידיעא.

So it is Above, for the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, to be drawn down and enclothed in the emanated and created beings, since in Himself "He is not of any of these attributes at all," and "You are wise, but not with a known wisdom."

וכמו שאין ערוך גוף גשמי לגבי הנפש הרוחניות כן ויותר מכן אין ערוך בחי' חכמה כו' ומדות כו' לגבי אין סוף ב"ה.

And just as a physical body bears no comparison to the spiritual soul, so, and even more so, the level of Chochmah (wisdom), etc., and the emotive attributes (middos), etc., bear no comparison to the Infinite One (Ein Sof), blessed be He.

10 ולכן כדי שיהי' [שיהיה] התקשרות והתחברות א"ס ב"ה במדות הוא ע"י לחם המקשר ומחבר להיות הוא יתי' מתלבש בהן כנשמתא לגופא כו'.

Therefore, for the Infinite One, blessed be He, to be bound and joined to the attributes, it is through "bread," which binds and joins, so that He, may He be blessed, is enclothed in them like a soul in a body, etc.

וזהו כי אמרתי עולם חסד יבנה שצריך להיות החסד יבנה כדי להיות בחי' קיום העולם. כי להיות התהוות העולמות הוא ע"י מדות עליונות שעקרן החסד.

And this is [the meaning of] "For I said, '[For] the world, kindness (chesed) shall be built'": the Chesed must be "built" so that there may be the level of the world's endurance. For the coming into being of the worlds is through the supernal attributes, the chief of which is Chesed.

11 וגם ע"י בחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת] המתלבשות בהן וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] בעשרה דברים נברא העולם בחכמה בתבונה ובדעת וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] בראשית נמי מאמר הוא

And also through the level of Chochmah (wisdom), Binah (understanding) and Daas (knowledge), which are enclothed in them, as our Sages, of blessed memory, said, "With ten things the world was created: with wisdom, with understanding and with knowledge." And our Sages, of blessed memory, said, "'In the beginning' is also an utterance."

ד בראשית היינו בחי' חכמה שאפי' [שאפילו] חכמה נקרא ג"כ מאמר לבד לגבי א"ס ב"ה וכנ"ל בענין גופא לגבי נשמתא כו'.

For "In the beginning" is the level of Chochmah: even Chochmah is called merely an utterance in relation to the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, as mentioned above regarding the body in relation to the soul, etc.

12 ולכך כדי שיהיה נבנה בחי' החסד והחכמה הוא ע"י כי אמרתי דהיינו ע"י הדיבור בד"ת [בדברי תורה] שנקרא לחם עד שהוא בחי' לחמי ממש להמשיך אור א"ס ב"ה במדות עליונות דאצילות שצ"ל ג"כ ע"י בחי' לחם זה דוקא [ועמ"ש מזה סד"ה לסוסתי ובד"ה באתי לגני]

Therefore, for the level of Chesed and Chochmah to be "built," it is through "For I said," that is, through speaking words of Torah, which is called bread, to the point that it is truly the level of "My bread," to draw the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, into the supernal attributes of the World of Atzilus (Emanation), which must also be specifically through this level of bread [and see what is written on this at the end of the discourse beginning "To My mare" and in the discourse beginning "I have come into My garden"].

ולחם אפילו לבב אנוש יסעד להמשיך חיות והמשכת אור א"ס ב"ה גם למטה בבחי' אנוש שהוא בחי' נער ושר העולם

And bread sustains even the heart of enosh, to draw the life-force and the drawing down of the Infinite Light, blessed be He, also below, into the level of enosh, which is the level of naar and the Prince of the World,

להיות ההמשכה והחיות נמשך גם כן בעולמות תחתונים עד שעי"ז נמשך רחמים וטוב בעולם והשפעת חסד ומזון גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] גם כן לעולם

so that the flow and the life-force are drawn also into the lower worlds, until through this compassion and goodness are drawn into the world, and also a flow of kindness and physical sustenance to the world

(ועיין ס"פ ויקרא) (דכ"ה ע"ב) על פסוק הרעיפו שמים ממעל כו' עד ומזונייהו דבני נשא אשתכח בעלמא.

(and see the end of Parshas Vayikra) (page 25b) on the verse "Drip, O heavens, from above," etc., until "and the sustenance of human beings is found in the world."

והרעיפו הוא כמ"ש יערוף כמטר לקחי דקאי על התורה וכמ"ש במ"א וכמו שהוא למעלה כך הוא גם כן למטה בנפש

And "drip" (har'ifu) is as it is written, "My teaching shall drip (ya'arof) like the rain," which refers to the Torah, as is explained elsewhere. And as it is Above, so it is also below, in the soul:

דלחם אפילו לבב אנוש וחלש יסעד עד שהחלש יאמר גבור אני להיות גבור הכובש את יצרו והכל ע"ח לחמה של תורה.

that bread sustains even the heart of enosh, the weak one, until "the weak one shall say, 'I am mighty'": to be mighty, one who conquers his inclination. And all this is through the bread of the Torah.

ואפי' [ואפילו] מי שהוא בחינת אדם גם כן צריך ללחם זה כנ"ל בנמשל וכן הוא למטה שכדי להיות המשכת אור אין סוף בנפש א"א רק על ידי התורה:

And even one who is on the level of adam also needs this bread, as mentioned above regarding the parallel [Above]. And so it is below: for the Infinite Light to be drawn into the soul is impossible except through the Torah.

13 וזהו וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר. פירוש כל הדברים האלה היינו כללות כל התורה כולה שכלולה בעשרת הדברות וכמ"ש הרמב"ן [הרבי משה בן נחמן] שבעשרת הדברות יש תר"ך אותיות.

And this is [the meaning of] "And G-d spoke all these words, saying." "All these words" means the general and collective expression (klalus) of the entire Torah, which is included in the Ten Commandments, as the Ramban writes, that in the Ten Commandments there are 620 letters.

לאמר פי' כדי שיהיה על ידי זה קיום וחיות לעשרה מאמרות כנ"ל בענין לחמי וכו'.

"Saying" (lemor) means: so that through this there may be endurance and life-force for the Ten Utterances, as mentioned above regarding "My bread," etc.

וז"ש [וזהו שכתוב] רז"ל (סנהדרין צ"ט ב') על פסוק או יחזיק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי שהעוסק בתורה לשמה משים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה

And this is what our Sages, of blessed memory, said (Sanhedrin 99b) on the verse, "Or let him take hold of My strength, that he may make peace with Me; peace he shall make with Me": that one who occupies himself with Torah for its own sake makes peace in the household Above and in the household below.

פי' בפמליא של מעלה היינו בחינת התקשרות והתחברות אור א"ס בחכמה ובתבונה כו' שבהן נבראו ונאצלו כו' שנקרא פמליא של מעלה.

"In the household Above" means the bond and joining of the Infinite Light (Or Ein Sof) with Chochmah and with Tevunah (understanding), etc., through which [the worlds] were created and emanated, etc., which is called the household Above.

ופי' בפמליא של מטה היינו בנה"א [בנפש האלקית] בגוף שכובש גם לנפשו הבהמית מפני העוז והכח שניתוסף לניצוץ האלקי ע"י לחמה של תורה.

And "in the household below" means in the G-dly soul within the body, which conquers even its animal soul, because of the strength and power added to the G-dly spark through the bread of the Torah.

14 והנה עיקר הטעם לזה שהתורה ביכולתה לחבר אור א"ס בנאצלים ונבראים. היינו לפי שהתורה שרשה בבחינת רצון העליון שהוא בבחינת כתר תר"ך עמודי אור

Now, the main reason that the Torah has the ability to join the Infinite Light (Or Ein Sof) with the emanated and created beings is that the Torah is rooted in the level of the supernal will, which is the level of Keser (the Crown), the 620 pillars of light;

דהיינו בחינת כשעלה ברצונו הפשוט להאציל ולברוא כו' שזהו מקור כל העולמות והוא למעלה גם מבחינת החכמה

that is, the level of "when it arose in His simple will to emanate and to create," etc., which is the source of all the worlds, and it is above even the level of Chochmah (wisdom).

ועי"ז הרצון העליון נמשך אור א"ס בחכמה וכן בתבונה ובדעת כו' (כי הכתר הוא בחי' ממוצע המחבר אור א"ס ב"ה עם הנאצלים כנודע)

Through this supernal will the Infinite Light is drawn into Chochmah, and likewise into Tevunah (understanding) and Daas (knowledge), etc. (for Keser is the level of an intermediary that joins the Infinite Light, blessed be He, with the emanated beings, as is known).

ועל זה נאמר פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון א"ת ידיך אלא יודיך ועל ידי זה משביע לכל חי מבחי' רצון העליון. [אל תקרי]

Of this it is said, "You open Your hand and satisfy every living thing [with] will (ratzon)." Do not read yadecha, "Your hand," but yudecha, "Your yuds"; and through this He satisfies every living thing from the level of the supernal will.

והוא כמ"ש אשר יעשה אותם האדם וחי בהם שנמשך בחי' אור וחיות גם באדם העליון כו'. וזהו כאלו עשאוני.

And this is as it is written, "which a man (adam) shall do, and live by them": that the level of light and life-force is drawn also into the supernal Adam, etc. And this is [the meaning of] "as though they had made Me."

וזהו ענין שתי הלחם שהקריבו בעצרת שעל ידי בחי' שתי הלחם שהקריבו למטה נמשך לכללות נשמות ישראל בחינה סעודת הלב (ועמ"ש בפ' שלח בד"ה ענין הנסכים)

And this is the matter of the Two Loaves that were offered on Atzeres [Shavuos]: through the Two Loaves that were offered below, the level of "sustaining the heart" was drawn to the souls of Israel as a whole (and see what is written in Parshas Shelach in the discourse beginning "The matter of the libations").

והיינו לחבר אור האלקי בכללות נשמות ישראל ולכבוש את היצה"ר על ידי הכח והעוז הזה כנ"ל והוא ענין השלום בפמליא של מטה [היצר הרע]

That is, to join the G-dly light with the souls of Israel as a whole, and to conquer the evil inclination through this power and strength, as mentioned above; and this is the peace in the household below.

וכמ"כ [וכמו כן] באתערותא דלעילא כמים הפנים לפנים כן לב האדם כו' נעשה למעלה בחי' לחמי לעשות שלום בפמליא של מעלה התלבשות אור א"ס בחכמה ובתבונה כו'

And likewise, in the arousal from above, [as] "As water [reflects] face to face, so the heart of man," etc., there comes to be, Above, the level of "My bread," to make peace in the household Above: the enclothing of the Infinite Light in Chochmah and in Tevunah, etc.

(ואפ"ל [ואפשר לומר] שזהו ענין שלמי צבור שני כבשים שהקריבו בשבועות ושתי הלחם ע"ג שני הכבשים. כי שלמים הוא בחי' שלשום וכמ"ש בזהר ויקרא) (די"א סע"ב [סוף עמוד ב] ודי"ב)

(And it may be said that this is the matter of the communal peace-offerings, the two lambs that were offered on Shavuos, with the Two Loaves upon the two lambs. For shelamim, "peace-offerings," is the level of shalom, "peace," as is written in the Zohar, Vayikra) (page 11, end of side b, and page 12).

והיינו שמבחי' שתי הלחם שהן תורה שבכתב ותורה שבעל פה נמשך להיות שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה

That is, from the level of the Two Loaves, which are the Written Torah and the Oral Torah, there comes to be peace in the household Above and in the household below.

ולכן שלמי צבור הנזכר הן קדשי קדשים עיין בזהר ר"פ צו ובפי' הרמ"ש שם בענין קדשי קדשים

Therefore the communal peace-offerings mentioned are holy of holies (kodshei kodashim); see the Zohar at the beginning of Parshas Tzav, and the commentary of the Ramash there, on the matter of holy of holies.

ויובן שכל בחי' ההם ישנן בבחי' השלום שנמשך ע"י התורה ועמ"ש בביאור ע"פ החלצו מאתכם כו'.

And it will be understood that all those levels are present in the peace that is drawn down through the Torah. And see what is written in the explanation on [the verse] "Arm from among you," etc.

15 וזהו ענין במלך שלמה במלך שהשלום שלו כו'. ד ועתה צריך להבין ענין ויין ישמח לבב אנוש. ויובן זה ע"פ ביאור לשון הלכו לחמו בלחמי כו' מהו ענין הליכה זאת.

And this is the meaning of "at King Shlomo": at the King to Whom peace (shalom) belongs, etc. 4. Now we need to understand the matter of "And wine gladdens the heart of enosh." This will be understood through explaining the wording "Go, eat of my bread," etc.: what is this "going"?

אך פי' לכו היינו שצריך ללך מביתו כו' ואף מגופו ועצמותו הם הנאת עניני עוה"ז וכל כיוצא בו

But the meaning of "Go" is that one must go out from his house, etc., and even from his body and his very self, which are the enjoyment of the matters of this world and everything like it,

ולשום כל שכלו רק בתורה שלא ישאר מן שכלו כלל ואפי' [ואפילו] מעט ובעניני עוה"ז ישים רק מעט משכלו ועי"ז יתעלה במחשבתו ישראל עלה במחשבה כ"א [כל אחד / כל אחת] לפי מדרגתו.

and put all his intellect only into the Torah, so that nothing of his intellect remains, not even a little; and into the matters of this world he should put only a little of his intellect. Through this he will rise up in His Thought, [as] "Israel arose in Thought," each one according to his level.

16 ולכן אנו רואים שלעתים ע"ה [עם הארץ] מצליח בדרכו יותר. מפני שהוא אינו משים שכלו בעניניו לפי שאין לו שכל

Therefore we see that at times an unlearned person (am haaretz) succeeds more in his way, because he does not put his intellect into his affairs, since he has no intellect;

אבל מי שיש לו שכל ומשים כל שכלו בעניני עוה"ז יותר מדאי ע"כ אינו מצליח

but one who has intellect and puts all his intellect into the matters of this world, more than is proper, therefore does not succeed.

רק ישים כל שכלו בדעת התורה לפי מדרגתו הן בנגלה הן בפנימיות ובעניני מו"מ [משא ומתן] לא יעמיק יותר מדאי כו' וזהו לכו לחמו.

Rather, he should put all his intellect into the knowledge of the Torah, according to his level, both in the revealed [Torah] and in the inner dimension (pnimiyus), and in matters of business he should not delve too deeply, etc. And this is "Go, eat."

אבל לפי שאפשר להיות העסק בתורה שלא לשמה להתגדל כו' לכן אמר עוד לכו כו' בלחמי לשון יחיד

But since it is possible for Torah study to be not for its own sake, in order to become great, etc., therefore it says further, "Go," etc., "of my bread" (bilchmi), in the singular:

לצאת מטורי דפרודי לבחינת רשות היחיד שהוא יתי יחידו של עולם ועיקר הליכה זו הוא על ידי התבוננות בתפלה באור א"ס ב"ה הסובב כל עלמין וממלא כל עלמין

to go out from the "mountains of separation" to the level of reshus hayachid, the "domain of the Single One," for He, may He be blessed, is the Single One of the world. And the essence of this going is through contemplation in prayer on the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, which encompasses all worlds (sovev kol almin) and fills all worlds (memalei kol almin),

ואיך שנשגב שמו לבדו רק הודו על ארץ כו' ויתפעל על ידי זה באהבה לצאת ממאסר הגוף הגשמי לדבקה בו והוא הנקרא הילוך

and how "His Name alone is exalted," only "His splendor is upon the earth," etc. Through this he will be stirred with love to go out from the prison of the physical body, to cleave to Him; and this is what is called "going"

(עמ"ש במ"א ע"פ אם בחקתי תלכו וע"פ כה אמר כו' ונתתי לך מהלכים כו' וע"פ למען אנסנו הילך בתורתי)

וכשיהיה עסק התורה אחר כך בבחינה זו להיות הילך בתורתי אז יתעלה מעלה מעלה

(see what is written elsewhere on [the verse] "If you walk in My statutes," and on "Thus said," etc., "and I will give you places to walk," etc., and on "that I may test them, whether they will walk in My Torah"). And when his Torah study is afterwards on this level, so as to "walk in My Torah," he will then rise higher and higher.

(דהגם שנת' [שנתבאר] למעלה דהתורה לבב אנוש וחלש יסעד והרי בחינת לבב אנוש היינו אף שאין לו אהבה כלל עדיין להיות לכו ממאסר הגוף מ"מ ודאי זה אמת

(For although it was explained above that the Torah sustains the heart of enosh, the weak one, and the level of "the heart of enosh" means even one who does not yet have any love at all, to "go" out of the prison of the body, still, this is certainly true;

אבל הרי גם בחינת אדם צריך ג"כ ללחם והוא בחינת לכו לחמו בלחמי ממש והתורה שבבחי' זו תגביה הנפש ביתר שאת כו' ועמש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] בד"ה יונתי בענין כי קולך ערב כו').

but surely the level of adam also needs bread, and this is the level of "Go, eat of my bread" in the full sense, and the Torah on this level will raise the soul with surpassing loftiness, etc. And see what is written above in the discourse beginning "My dove," regarding "for your voice is sweet," etc.)

וזהו ענין משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו פי' רצונו הוא בחי' רצון העליון שהוא למעלה מעלה אפילו מבחינת חכמה עילאה כנ"ל

And this is the meaning of what our Sages, of blessed memory, said: "Make His will as your will, so that He will make your will as His will." "His will" is the level of the supernal will, which is far, far above even the level of supernal Chochmah (wisdom), as mentioned above.

וכידוע שבחינת וענין הרצון למעלה אינו כמו באדם שרוצה דבר מצד שחסר לו הדבר ולכך נולד רצונו ע"פ השכל.

As is known, the level and nature of will Above is not as in a person, who wants something because he lacks that thing, so that his will is born according to the intellect,

שהטעם והשכל יחייב איך שצריך לאותו דבר ולכך יומשך הרצון אליו. משא"כ למעלה שהוא יתי שלימותא דכולא ואין לך דבר שחוץ ממנו וכלום חסר כו'.

for reason and intellect dictate that he needs that thing, and therefore the will is drawn to it. This is not so Above, for He, may He be blessed, is the perfection of all, and there is nothing outside Him, and nothing at all is lacking, etc.

17 ולכן בחי' הרצון שלו יתי הוא למעלה מהשכל ואינו מושג כלל. והנה כדי שיהיה רצון האדם נמשך אליו יתי לדבקה בו הוא מתחלה ע"י התבוננות טעם ושכל מה שמתבונן בגדולת א"ס ב"ה.

Therefore the level of His will, may He be blessed, is above intellect and cannot be grasped at all. Now, for a person's will to be drawn to Him, may He be blessed, to cleave to Him, it comes at first through contemplation, reason and intellect: his contemplating the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He.

וכמ"ש בזהר וירא (דק"ג ב') ע"פ נודע בשערים. לפום מה דמשער בלביה כו' וע"ז אמרו עשה רצונו כרצונך.

As is written in the Zohar, Vayeira (page 103b), on [the verse] "Known in the gates": "according to what one measures in his heart," etc. And of this they said, "Make His will as your will."

פי' כרצונך שהוא למטה מהשכל ונמשך מהשכל. כך עשה רצונו להתבונן בגדולת ה'. ומההתבוננות יומשך הרצון לה'.

That is: "as your will," which is below the intellect and drawn from the intellect; so "make His will" by contemplating the greatness of G-d, and from the contemplation the will for G-d will be drawn forth.

18 וגם פי' עשה רצונו וכו'. פי' שע"י עסק התורה תמשיך רצונו העליון ב"ה שיתלבש בחכמה ובתבונה כו'.

There is also [another] explanation of "Make His will," etc.: that through occupying yourself with Torah you will draw His supernal will, blessed be He, to be enclothed in Chochmah (wisdom) and in Tevunah (understanding), etc.

וא"כ הרי תעשה רצונו להיות כרצונך כמו שרצונך הוא בבחי' [בביה] חכמה כך תעשה רצון העליון שעם היות שמצד עצמו גבהו דרכיו למעלה מבחי' ח"ע [חכמה עילאה] כנ"ל עכ"ז [עם כל זה] ע"י"ז יתלבש בבחינת חכמה בכדי שאח"כ יעשה רצונך כרצונו.

If so, you make His will to be as your will: just as your will is on the level of Chochmah, so you make the supernal will, which, although in itself "its ways are exalted" above the level of supernal Chochmah (Chochmah Ila'ah), as mentioned above, nevertheless through this will be enclothed in the level of Chochmah, so that afterward He will make your will as His will.

פי' שכמו שרצונו הוא הגבה למעלה מבחי' הטעם והחכמה ונקרא רצון העליון. כך יפעל ויעשה הוא יתי' להיות רצונך ג"כ בבחי' זו

That is: just as His will is exalted above the level of reason and wisdom and is called the supernal will, so He, may He be blessed, will act and make your will, too, to be on this level.

והוא מה שיאיר בך מבחי' אה"ר [אהבה רבה] הבאה מלמעלה שהיא בחינת אהבת בכל מאדך בלי גבול שלמעלה מבחי' האהבה הנמשך ע"פ השכל לפום מאי דמשער הנ"ל

And this is the shining in you of the level of great love (ahavah rabbah) that comes from Above, which is the level of the love "with all your might," without limit, which is above the level of the love that comes according to the intellect, "according to what one measures," mentioned above

(עמ"ש סד"ה אני ישנה ולבי ער בענין ואני אפתח לך כפתחו של אולם. ועמ"ש בד"ה זה יתנו כל העובר על הפקודים והנה בחי' זו דשיעשה רצונך כרצונו זהו ענין עטרה שערה לו כו' וכדלקמן)

(see what is written at the end of the discourse beginning "I sleep, but my heart is awake," on the matter of "and I will open for you like the opening of the Ulam [the Temple's entrance hall]"; and see what is written in the discourse beginning "This they shall give, everyone who passes among those who are counted." Now, this level, that "He will make your will as His will," is the matter of "the crown with which [his mother] crowned him," etc., as will be explained below).

ואח"כ אמר עוד בטל רצונך כו' כי הנה בחי' זו שיעשה רצונך כרצונו בבחי' אה"ר [אהבה רבה] כ"ז [כל זה] שייך בשעת התפלה דוקא שאז נותן לבבו בעיון תפלה ובפסוד"ז [ובפסוקי דזמרה] בהתבוננות כדי להגיע לאהבה ואח"כ יאיר בו גם אה"ר [אהבה רבה] הנ"ל.

And afterward he said further, "Nullify your will," etc. For this level, that "He will make your will as His will" in the manner of great love, all this applies specifically at the time of prayer, for then one sets his heart on concentration in prayer, and on Pesukei deZimra [the Verses of Praise] with contemplation, in order to reach love, and afterward the great love mentioned above will also shine in him.

אך אחר התפלה וכמו בעסקו בכל היום במו"מ [במשא ומתן] ודאי גילוי אהבה זו חולפת ועוברת וע"כ אמר בטל רצונך.

But after prayer, as when he is occupied in business all day, the revelation of this love certainly passes and goes away. Therefore he said, "Nullify your will":

היינו לבטל רצונות הזרות בתאוות גופניים ועניני עוה"ז החומריי' [החומריים] לאכפייא לסט"א [לסטרא אחרא] מה שהוא נגד רצון ה'

that is, to nullify the foreign wills, in bodily desires and the material matters of this world, so as to subdue the sitra achra (the other side), whatever is against the will of G-d.

שלזה עכ"פ [על כל פנים] יוכל כל אדם להגיע גם בעת עסקו במו"מ [במשא ומתן] הגם שכבר חלף ועבר גילוי האה"ר [האהבה רבה] עכ"ז [עם כל זה] יכול לבטל כל רצון זר עכ"פ [על כל פנים].

For this, at any rate, every person can attain, even while he is occupied in business: although the revelation of the great love has already passed and gone, nevertheless he can at any rate nullify every foreign will.

19 וזהו שאמר אח"כ גם בטל רצונך כו' והיינו אף שלא בשעת התפלה. דאלו בעת התפלה שנפשו צמאה להּ' אין שייך לשון ביטול רצון זר. כי אז אין לו רק לב אחד כו'.

And this is why he afterward also said, "Nullify your will," etc.: that is, even not at the time of prayer. For at the time of prayer, when his soul thirsts for G-d, the expression "nullifying a foreign will" does not apply, for then he has only one heart, etc.

רק אפילו אח"כ שחלפה נעימות האה"ר [האהבה רבה] ושייך רצון זר עכ"ז [עם כל זה] בטל רצונך עכ"פ [על כל פנים]. כדי שיבטל רצון אחרים הם הקליפות וסט"א [וסטרא אחרא].

But even afterward, when the sweetness of the great love has passed and a foreign will is possible, nevertheless "nullify your will" at any rate, "so that He will nullify the will of others": these are the kelipos (husks) and the sitra achra.

20 וענין ביטול רצונם היינו ע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] מלאך רע עונה אמן בעל כרחו. והוא ענין בכל לבבך בשני יצריך כו'.

The nullifying of their will is along the lines of the saying of our Sages, of blessed memory, "The evil angel answers 'Amen' against his will." And this is the matter of "with all your heart": with both your inclinations, etc.

וזהו ענין ויין ישמח לבב אנוש. כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] נכנס יין יצא סוד וענין הסוד הוא דבר המוסתר ומוצנע.

And this is the matter of "And wine gladdens the heart of enosh." For our Sages, of blessed memory, said, "Wine entered, the secret came out." A secret is something hidden and concealed.

21 וכך הנה העולם נראה ליש ודבר ובאמת היא בטל במציאות לגבי אור ה' המהווה אותו רק שביטול זה מוסתר וזה הוא בחינת הסוד.

So too the world appears to be a something, an entity; but in truth it is nullified in its existence relative to the light of G-d that brings it into being. Only, this nullification is hidden, and this is the level of the "secret."

ועל ידי יין שהוא בחינת ההתבוננות יצא הסוד בגילוי להיות נמשך מזה בחינת אהבה לאור וחיות זה המוסתר וכמ"ש לאהבה כו' כי הוא חייך.

And through "wine," which is the level of contemplation, the secret comes out into revelation, so that from this comes love for this hidden light and life-force (chayus), as it is written, "to love," etc., "for He is your life."

וזה הוא בחינת ומדרגת עשה רצונו כרצונך הנ"ל שהוא המשכת הרצון באדם על ידי ההתבוננות שהוא בחינת יין (ועמ"ש מזה בד"ה לריח שמניך) והנה יין הוא הגורם שמחה.

And this is the level and rank of "Make His will as your will" mentioned above: the drawing of the will within a person through contemplation, which is the level of "wine" (and see what is written on this in the discourse beginning "For the fragrance of your oils"). Now, wine is what causes joy.

והיינו כידוע שקיום התורה ומצות צ"ל בשמחה דוקא כמ"ש בשמחה ובטוב לבב. וכן בתורה חדאי נפשאי לך קראי כו' וכן ונשמח בדברי תורתך כו'

That is, as is known, the keeping of the Torah and mitzvos must be specifically with joy, as it is written, "with joy and with gladness of heart." And so too with the Torah: "Rejoice, my soul; for you I have read [Scripture]," etc., and so too, "and we will rejoice in the words of Your Torah," etc.

והדרך להגיע לשמחה זו הוא על ידי ההתבוננות שעם היות שהתומ"צ [שהתורה ומצות] הן בחינת רצון העליון שלמעלה מבחינת חכמה ומבחינת התבוננות עכ"ז [עם כל זה] על ידי ההתבוננות ידיע לשמוח מזה.

And the way to reach this joy is through contemplation: although the Torah and mitzvos are the level of the supernal will, which is above the level of Chochmah (wisdom) and above the level of contemplation, nevertheless through contemplation he will know how to rejoice in this.

22 והוא מ"ש אשר קדשנו במצותיו. אשר מלשון הילול ושבח כמו באשרי כי אשרוני. כי זהו דבר יפה עד מאד להלל מה שקדשנו במצותיו שהן הן בחינת רצון העליון שלמעלה אפילו מהשגת חכמה עילאה.

And this is what is said, "Who (asher) has sanctified us with His commandments." Asher is an expression of acclaim and praise, as in "In my happiness, for they have called me happy (ishruni)." For it is an exceedingly beautiful thing, to praise [Him] for having sanctified us with His commandments, which are themselves the level of the supernal will, which is above even the apprehension of supernal Chochmah (Chochmah Ila'ah).

23 וכן בעוסקו בתורה כשיתבונן שעל ידי עסק זה מתגלה בנפשו בחינת רצון העליון הנ"ל והרי רצונו כרצונך מזה ישמח ויגל עד מאד.

So too when he occupies himself with Torah: when he contemplates that through this occupation the level of the supernal will mentioned above is revealed in his soul, so that "His will is as your will," he will rejoice and exult exceedingly from this.

ובחינת התבוננות זאת היינו בחינת יינה של תורה שמשמח לבב אנוש. וזהו ענין וישמחו בך ישראל מקדשי שמך.

And this level of contemplation is the level of the "wine" of the Torah, which gladdens the heart of enosh. And this is the meaning of "and Israel, who sanctify Your Name, will rejoice in You."

פירוש מקדשי שמך היינו כי שמך הוא בחי' מלכות שהוא בחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] מלכותך מלכות כל עולמים

The meaning of "who sanctify Your Name": "Your Name" is the level of Malchus (sovereignty), which is the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), "Your kingship is the kingship of all worlds."

שהחיות המתלבש בעולמות הוא רק בחינת זיו והארה בעלמא כמו אותיות השם בלבד ונש"י [ונשמות ישראל] הם ממשיכים גילוי בחינת קדש העליון סוכ"ע בבחינת מל'

For the life-force (chayus) that is enclothed in the worlds is only the level of a mere glow and glimmer, like the letters of a name alone. And the souls of Israel draw down the revelation of the level of the supernal holiness, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), into the level of Malchus

(והיינו ע"י תורה ומצות. וזהו ענין ישמח לבב אנוש שהמל' כשמתלבשת בבי"ע בנער מט"ט [מטטרון] נעלא דשכינתא נקרא ג"כ אנוש על שמו כי רגליה יורדות כו' ועל ידי יינה של תורה נמשך להיות ישמח לבב אנוש).

(that is, through Torah and mitzvos. And this is the matter of "gladdens the heart of enosh": when Malchus is enclothed in Beriah, Yetzirah and Asiyah, in the naar Metatron, "the shoe of the Shechinah (Divine Presence)," it too is called enosh, after his name, for "her feet go down," etc.; and through the wine of the Torah it comes about that it "gladdens the heart of enosh").

וזהו וישמחו בך שממשיכים מבחי' מהו"ע [מהותו ועצמותו] לבחינת שמך ועמ"ש מזה ע"פ אוסרי לגפן עירה והכח הזה בנשמות ישראל להמשיך מבחי' קדש העליון הוא כי עלו במחשבה

And this is "will rejoice in You": that they draw down from the level of His being and essence into the level of "Your Name"; and see what is written on this on [the verse] "Binding his foal to the vine." And this power in the souls of Israel, to draw down from the level of the supernal holiness, is because they "arose in Thought,"

והיינו בחי' מחשבה סתימאה שבה התלבשות התענוג שהתענוג השראתו בחכמה ונשמות ישראל נמשכים מפנימית ח"ע [חכמה עילאה] שהרי נקראו בנים למקום ועד"מ הבן הרי הטפה נמשכת מהמוחים ששם השראת כח השכל.

that is, the level of the "hidden thought" (machshavah stima'ah), in which delight (taanug) is enclothed, for delight rests in Chochmah; and the souls of Israel are drawn from the inner dimension (pnimiyus) of supernal Chochmah, for they are called "children of the Omnipresent." By way of analogy, in a son, the drop is drawn from the brain, where the power of the intellect resides.

24 ולכן יש תענוג בהמשכת הטפה והתענוג דוקא בגמר ביאה שהתענוג הוא מההשפעה כענין יותר משהעגל כו' הפרה רוצה להניק.

Therefore there is delight (taanug) in the drawing forth of the drop, and the delight is specifically at the culmination of the union, for the delight comes from the giving, as in "More than the calf [wants to suck], etc., the cow wants to suckle."

וכן בנשמות ישראל עד"מ שנקרא ג"כ אור זרוע לצדיק מלובש בהן בחינת התענוג עליון ולפיכך ביכלתו להמשיך בחינת המשחה ותענוג עליון

So too, by way of analogy, in the souls of Israel, which are also called "light sown for the righteous": the level of supernal delight is enclothed in them, and therefore it has the power to draw down the level of anointing and supernal delight.

וזהו וישמחו בך כו' בבחי' פנימיות תענוג עליון ועי"ז ביכולתם להיות מקדשי שמך ג"כ להמשיך בחינת קדש זה בבחינת מלכות.

And this is "will rejoice in You," etc., in the level of the inner dimension (pnimiyus) of supernal delight. And through this they are able to be also "those who sanctify Your Name," drawing this level of holiness into the level of Malchus (sovereignty).

ה להצהיל פנים משמן. פי׳ יין ישמח. אבל צהלת פנים הוא מן השמן זהו פשוטו.

5. "To make the face radiant from oil." The meaning is: wine gladdens, but the radiance of the face is from the oil. This is its plain meaning.

25 והנה ההפרש בין שמחה לצהלת פנים דלכאורה ע״י היין ג״כ כשישמח יאדימו הפנים.

Now, the difference between joy and the radiance of the face: for seemingly, through wine too, when one rejoices, the face reddens.

אך הנה ענין מה שהיין משמח היינו שפעולת היין להביא מן ההעלם אל הגילוי ולכך הוא ממשיך גילוי פנימית הדם מה שהיה בבחינת העלם ע״י היין בא אל הגילוי

But the matter of wine's gladdening is that the action of wine is to bring [things] from concealment into revelation. Therefore it draws forth the revelation of the inner part of the blood: what was in a state of concealment comes, through the wine, into revelation.

ולכן יאדים הפנים ולפי שחיות הנפש מלובש בדם וע״כ בפנימיות הדם מלובש חיות פנימי מהנפש יותר מהחיות המלובש בחיצוניות הדם ולכן על ידי היין מתגלה פנימית החיות מההעלם אל הגילוי מחמת גילוי פנימית הדם.

Therefore the face reddens. And since the life-force (chayus) of the soul is enclothed in the blood, in the inner part of the blood there is enclothed a more inward life-force of the soul than the life-force enclothed in the outer part of the blood; therefore, through wine the inner life-force is revealed, from concealment into revelation, because of the revelation of the inner part of the blood.

26 וזהו ענין השמחה. נמצא ענין שמחה הבאה מהיין הוא מחמת גילוי פנימית הדמים. אמנם ענין צהלת פנים אינו נמשך כלל מסיבת הדמים

And this is the matter of joy. It follows that the joy that comes from wine is due to the revelation of the inner part of the blood. But the radiance of the face does not come at all by reason of the blood;

רק הוא ענין הארת פנים שבא באדם מצד אור החכמה שמאיר בו כמ״ש חכמת אדם תאיר פניו

rather, it is a shining of the face that comes to a person from the light of Chochmah (wisdom) that shines in him, as it is written, "A man's wisdom makes his face shine,"

וכמו שהשיב ר' יהודה [רבי] למטרוניתא שראתה פניו צהובים ואמרה לו מורה ורוי ואמר לה שאינו שותה יין כלל

and as Rabbi Yehudah answered the matron who saw that his face was glowing and said to him, "A teacher, and drunk!"; and he told her that he did not drink wine at all,

אלא חכמת אדם תאיר פניו (נדרים מ"ט ב') וכמו שאמרו בר' [ברבי] אבוה דנהירין אנפוי מפני שמצא תוספתא חדתא כו'.

but rather "a man's wisdom makes his face shine" (Nedarim 49b); and as they said of Rabbi Abahu, that his face shone because he had found a new Tosefta, etc.

והרי זהו בחינת הארת הפנים שאינו בא מחמת קיבוץ הדמים אלא בא ונמשך אור מלמעלה שמאיר ומצהיב הפנים

This, then, is the level of the shining of the face that does not come from the gathering of the blood; rather, a light comes and is drawn from above, which illuminates the face and makes it glow:

והיינו אור המשכיל שכל חדש והוא הנקרא שמן שהוא למעלה מבחינת יין כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שמן שצף על גבי יין נחלקו אם הוא חיבור כו'.

that is, the light of one who grasps a new insight. And this is what is called oil, which is above the level of wine, as our Sages, of blessed memory, said: oil that floats on top of wine, they disagreed whether it is joined [to it], etc.

וזהו להצהיל פנים משמן דוקא (והיינו כי שמן הוא למעלה מבחינת מים

And this is "to make the face radiant" specifically "from oil" (that is, because oil is above the level of water;

עם היות כי מים הוא גם כן בחינת חכמה אך שמן הוא מקור החכמה כו' ועיין מה שכתוב בד"ה בהעלותך את הנרות בפירוש שמן משחת קדש ובד"ה מנורת זהב ועל פסוק כי אתה נרי).

although water too is the level of Chochmah, oil is the source of Chochmah, etc. And see what is written in the discourse beginning "When you kindle the lamps," on the meaning of "holy anointing oil," and in the discourse beginning "A menorah of gold," and on the verse "For You are my lamp").

והנה שרש ענין ההפרש בין הארת פנים שבא משמחת היין ובין הארת פנים שבא רק מצד הארת החכמה היינו במה שמן הדם עולה החיות הפנימי בפנים מלמטה למעלה בבחינת קיבוץ והעלאה.

Now, the root of the difference between the shining of the face that comes from the joy of wine and the shining of the face that comes only from the illumination of Chochmah is this: from the blood the inner life-force rises into the face, from below upward, in the manner of gathering and raising up.

וזהו בא בבחינת רשפי אש חמימות בוער כשלהבת ועולה ומתגלה בפנים.

And this comes as flashes of fire, a warmth burning like a flame, which rises and is revealed in the face.

אבל בחי' הארת פנים שמאיר מן החכמה מאיר ובא מלמעלה למטה ואין בזה שום רשפי אש כי החכמה נקרא כח מ"ה [מה] שהוא בחינת ביטול וכו':

But the shining of the face that shines from Chochmah shines and comes from above downward, and there are no flashes of fire in it at all, for Chochmah is called ko'ach mah, "the power of what," which is the level of self-nullification (bittul), etc.

27 ויובן כ"ז [כל זה] הענין בעבודה שבלב זו תפלה שמחמת ההתבוננות באה השמחה ברשפי אש שלהבת התלהבות והתלהטות הלב והוא ענין קיבוץ פנימיות החיות שבדם כנ"ל כמו יין ישמח כנ"ל.

All this will be understood in "the service of the heart, which is prayer": through contemplation comes joy, in flashes of fire, a flame of enthusiasm and fervor of the heart; and this is the gathering of the inner life-force that is in the blood, mentioned above, like "wine gladdens," mentioned above.

וזהו עבודת חיות הקדש שבמרכבה עליונה דכתיב בהו בוערות כמראה הלפידים כו'.

And this is the service of the holy Chayos [the angels called "living creatures"] of the supernal Chariot, of whom it is written, "burning like the appearance of torches," etc.

28 ובכל הפרשה נאמר בהן וכנפיהן שר"ל [שרוצה לומר] בחינת אהוי"ר [אהבה ויראה] בהתפעלות התלהבות והתלהטות לעוף כלפי מעלה להבטל וליכלל באור השכינה המאיר עליהם כו'

And throughout the passage it says of them, "and their wings," meaning the level of love and awe in excitement, enthusiasm and fervor, to fly upward, to be nullified and included in the light of the Shechinah (Divine Presence) that shines upon them, etc.

וכן במתן תורה כתיב וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים

Likewise, at the Giving of the Torah it is written, "And all the people saw the sounds and the torches."

כי הנה הקולות והלפידים לא באו כדי להפחיד את ישראל אלא היו ענין ובחינת אתערותא דלעילא ברשפי אש לעורר את האהבה בישראל באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] שיתלהבו נפשותם ברפיש אש התשוקה להי' אחד ולזה היו הקולות והלפידים להלהיב כנ"י [כנסת ישראל].

For the sounds and the torches did not come in order to frighten Israel; rather, they were an arousal from above (isarusa dileila) in flashes of fire, to awaken the love in Israel as an arousal from below (isarusa dilesata), so that their souls would be set aflame with flashes of the fire of longing for the One G-d. For this the sounds and the torches came: to set the Community of Israel (Knesses Yisrael) aflame.

29 וכן הי' [היה] שעל כל דיבור פרחה נשמתן שהקולות והלפידים הלהיבו בנפשותם התלהבות אורה ושמחה בבחי' כלות הנפש ממש עד שפרחה נשמתם על כל דבור כו' וכ"ז [וכל זה] הוא בחינת שמחה בהתבוננות כמו יין ישמח כנ"ל.

And so it was: at each utterance their souls flew out, for the sounds and the torches kindled in their souls an enthusiasm of light and joy, in a state of the actual expiring of the soul, until their souls flew out at each utterance, etc. All this is the level of joy through contemplation, like "wine gladdens," mentioned above.

אבל הנה בבחי' החכמה להיות כי אור החכמה מאיר מלמעלה למטה ובאה בבחי' ביטול המציאות הפך ההתלהבות וזהו שנאמר בחיות הקדש ועל ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא.

But with the level of Chochmah (wisdom), since the light of Chochmah shines from above downward, it comes in the manner of the nullification of existence, the opposite of enthusiasm. And this is what is said of the holy Chayos, "And over the heads of the Chayah was a firmament, like the color of the awesome ice (kerach)."

פי' קרח כמו עד"מ הקרח הגשמי שנגלדו בו המים כך בחי' החכמה ממשכת בראשי החיות בחי' ביטול במציאות עד דאגלידו מיא ונעשו כעין הקרח

The meaning of kerach: just as, by way of analogy, physical ice, in which the water has congealed, so the level of Chochmah draws into the heads of the Chayos the level of nullification of existence, until "the waters congealed" and became like ice;

והוא בחי' הנקודה של החר"ק שתחת האותיות כי חרק אותיות קר"ח להיות בחי' הביטול תחת האותיות.

and this is the level of the dot of the chirik [vowel], which is beneath the letters, for chirik has the letters of kerach, being the level of nullification beneath the letters.

30 ואזי נאמר בחיות בעמדם תרפינה כנפיהם פי' שכנפיהם בהתלהבות אהוי"ר [אהבה ויראה] תרפינה למטה כי מתבטלים ממציאות שלהם ועומדים בבחי' ביטול לגמרי.

And then it is said of the Chayos, "When they stood, they let down their wings": that is, their wings, [which were] in the enthusiasm of love and awe, drop down, for they are nullified from their own existence and stand in a state of complete self-nullification (bittul).

וזהו להצהיל פנים משמן דלכאורה אינו מובן הלשון להצהיל כו' והל"ל [והוה ליה למימר] ושמן יצהיל פנים כמו שאמר ולחם כו' יסעד ויין ישמח כו' וכמ"ש לעיל.

And this is "to make the face radiant from oil." For seemingly the expression "to make radiant," etc., is not understood: it should have said, "and oil will make the face radiant," just as it says, "and bread," etc., "sustains," and "and wine gladdens," etc., as was written above.

אך הענין הוא לפי שכל עיקר בחי' ויין ישמח הוא כדי שיהיה אח"כ להצהיל פנים משמן

But the point is that the whole essence of the level of "and wine gladdens" is so that afterward there will be "to make the face radiant from oil."

כי כל עיקר השמחה ברשפי אש התשוקה בתחלה בבחינת רצוא שהוא נקרא יין הוא רק כדי שיהיה אחר כך בחינת השוב

For the whole essence of the joy in flashes of the fire of longing at first, in the mode of ratzo (running forth), which is called wine, is only so that afterward there will be the mode of shov (return),

והוא בחינת ההמשכה וגילוי אור הבא על ידי החכמה שהוא בחינת חכמת אדם תאיר פניו כו'

which is the drawing down and revelation of light that comes through Chochmah (wisdom), which is the level of "A man's wisdom makes his face shine," etc.

נמצא שמהכוון העקרי הוא בחינת השוב שהוא בחינת להצהיל פנים משמן כי בזה יש קיום יותר.

It follows that the main intention is the mode of shov, which is the level of "to make the face radiant from oil," for in this there is greater permanence.

אך בהיות שא"א שיבא לבחינת שוב אלא א"כ קדם לו בחינת הרצוא ברשפי אש דוקא והיינו כדי לצאת ממאסר הגוף שזהו על ידי ההתבוננות ורשפי אש כו'

But since it is impossible to come to the mode of shov unless the mode of ratzo, specifically in flashes of fire, has preceded it, that is, in order to go out from the prison of the body, which is through contemplation and flashes of fire, etc.

(עמ"ש בד"ה ונקדשתי בתוך בנ"י [בני ישראל] ובד"ה והיה לכם לציצית) ע"כ אמר תחלה ויין ישמח ואחר כך להצהיל שהוא עיקר המכוון כו'

(see what is written in the discourse beginning "And I shall be sanctified among the children of Israel" and in the discourse beginning "And it shall be for you as tzitzis"), therefore it says first "and wine gladdens," and afterward "to make radiant," which is the main intention, etc.

(וע' מענין ויין ישמח כו' בזהר ויחי דר"מ ע"א שמיני ל"ט ע"א קרח קע"ז ב'. פנחס דרט"ז סע"ב [סוף עמוד ב] דרי"ז סע"א [סוף עמוד א]. ויקרא י"ב ע"ב. משפטים קכ"ד ב'. פקודי דרמ"ו סע"א [סוף עמוד א]).

(And see on the matter of "and wine gladdens," etc., in the Zohar: Vayechi, page 240a; Shemini, 39a; Korach, 177b; Pinchas, end of page 216b and end of page 217a; Vayikra, 12b; Mishpatim, 124b; Pekudei, end of page 246a.)

(ועמ"ש בד"ה אסרי לגפן עירה אסר יו"ד שבחינת יו"ד הוא ח"ע [חכמה עילאה] הוא אוסר ומקשר לבחינת גפן כו' ע"ש)

(And see what is written in the discourse beginning "Binding his foal to the vine": osri, "binding," is asar yud, "yud binds," for the level of yud is supernal Chochmah (Chochmah Ila'ah), which binds and connects to the level of the "vine," etc.; see there.)

ובכ"ז [ובכל זה] יובן מה שאנו אומרים כי באור פניך נתת לנו תורת חיים כו' כי התורה מחכמה נפקת והוא בחינת הארת פנים

And with all this will be understood what we say, "For by the light of Your face You have given us a Torah of life," etc., for the Torah comes forth from Chochmah, and it is the level of the shining of the face.

(ועוי"ל [ועוד יש לומר] ע"ד שנתבאר לעיל בפי' עשה רצונו כרצונך שהוא הרצון הנולד ונמשך מהשכל וההתבוננות שזהו בחינת יין והיינו כדי שעי"ז אח"כ יעשה רצונך כרצונו רצון העליון שלמעלה מהשכל וזהו בחינת העטרה דלקמן

(And it may further be said, along the lines of what was explained above on the meaning of "Make His will as your will": this is the will that is born and drawn from intellect and contemplation, which is the level of wine; and that is so that through this, afterward, "He will make your will as His will," the supernal will that is above intellect; and this is the level of the crown [explained] below.

וזהו ג"כ בחי' שמן שהוא מקור החכמה שלמעלה מהבינה והדעת ושכל המושג ומובן נמצא מה שיין משמח שהוא בחי' עשה רצונו כרצונך תכליתו הוא להצהיל פנים משמן דהיינו ענין שיעשה רצונך כרצונו כו' וכדלקמן בפי' מצהלות חתנים מחופתם):

And this is also the level of oil, which is the source of Chochmah, above Binah (understanding) and Daas (knowledge) and the intellect that is grasped and understood. It follows that wine's gladdening, which is the level of "Make His will as your will," has as its purpose "to make the face radiant from oil," that is, the matter of "He will make your will as His will," etc., as [will be explained] below on the meaning of "the radiant rejoicing of bridegrooms from their chuppah [wedding canopy]."

31 ו ומעתה נבוא לענין הפסוק צאינה וראינה כו' בעטרה שעטרה לו אמו כי הנה עטרה הוא בחי' רצון העליון כמ"ש כצנה רצון תעטרנו שהוא בחי' מקיף עליון

6. Now we come to the matter of the verse "Go out and gaze," etc., "at the crown with which his mother crowned him." For the crown is the level of the supernal will, as it is written, "As with a shield, You will crown him with will (ratzon)," which is the level of a supernal encompassing [light] (makif),

והוא בחי' כתר תורה והוא למעלה מבחינת לחם ויין שהוא מה שנמשך בבחינת א"פ [אור פנימי] משא"כ עטרה הוא מבחינת גילוי אור א"ס עצמו הסוכ"ע

and it is the level of the "crown of Torah." And it is above the level of bread and wine, which are what is drawn down as an inner light (or pnimi), whereas the crown is from the level of the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof) itself, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin).

(וע"ד מ"ש בזהר ר"פ בהעלותך) (דקמ"ח ע"ב) בפי' והוא כחתן יוצא מחופתו מאן איהו חופתו דא איהו עטרה שעטרה לו אמו כו'

(And along the lines of what is written in the Zohar at the beginning of Parshas Beha'aloscha) (page 148b), on the meaning of "And he is like a bridegroom coming out of his chuppah": "What is his chuppah? This is the crown with which his mother crowned him," etc.

ומבואר לעיל בד"ה לסוסתי שבחי' חופה הוא סוכ"ע ועמ"ש מזה ג"כ בד"ה תורה צוה וע' בזהר בראשית ד"ח ע"א

And it is explained above, in the discourse beginning "To My mare," that the level of the chuppah is the light that encompasses all worlds; and see what is written on this also in the discourse beginning "The Torah commanded"; and see the Zohar, Bereishis, page 8a.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] לעתיד לבוא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם שלעתיד יומשך ויתגלה אור א"ס הסובב כל עלמין בבחי' גילוי

Therefore our Sages, of blessed memory, said that in the time to come the righteous sit with their crowns on their heads: for in the time to come the Infinite Light that encompasses all worlds will be drawn down and revealed, in a manner of revelation.

והנה מבחינת בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו נמשך בחי' להצהיל פנים משמן וכמאמר קול מצהלות חתנים מחופתם.

Now, from the level of "the crown with which his mother crowned him on the day of his wedding" comes the level of "to make the face radiant from oil," as in the saying, "the sound of the radiant rejoicing (mitzhalos) of bridegrooms from their chuppah."

32 והענין כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] נובלות חכמה שלמעלה תורה. פירש שהתורה כמו שירדה למטה נמשכה מבחינת אחוריים דחי"ע [דחכמה עילאה] כמ"ש באגהי"ק [באגרת הקודש] ד"ה עוטה אור

The explanation: our Sages, of blessed memory, said, "The fallen fruit of the wisdom Above is Torah." The meaning is that the Torah, as it has descended below, is drawn from the level of the "back" (achorayim) of supernal Chochmah (Chochmah Ila'ah), as is written in Iggeres HaKodesh, in the passage beginning "He wraps Himself in light."

וזהו בחינת התורה שנק' לחם ועמ"ש בענין דומה דודי לצבי מה צבי מחזיר ראשו לאחוריו כו'

And this is the level of the Torah that is called bread. And see what is written regarding "My beloved is like a gazelle": just as a gazelle turns its head back, etc.

אמנם בחינת להצהיל פנים היינו ענין יאר ה' פניו שיומשך בהתורה גילוי עצמיות ח"ע [חכמה עילאה] ממש שלמעלה מבחי' נובלות חכמה כו'

But the level of "to make the face radiant" is the matter of "May Havayah make His face shine": that there be drawn into the Torah the revelation of the very essence of supernal Chochmah, which is above the level of "the fallen fruit of wisdom," etc.,

וכענין חכמת אדם תאיר פניו שהוא ע"י רוב הגילוי אור חדש ממקור החכמה הנובע כו'

as in "A man's wisdom makes his face shine," which is through the great revelation of new light from the source of wisdom that flows forth, etc.

וזהו ענין עוסק בתורה לשמה לשם התורה עצמה שיהיה אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה בה

And this is the matter of one who occupies himself with Torah for its own sake: for the sake of the Torah itself, that the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, should rest and be revealed in it.

וזהו להצהיל פנים משמן דייקא כי שמן הוא מקור הח"ע [החכמה עילאה] ועצמיותה ושרשה וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] לעיל ומשם דייקא נמשך בחי' להצהיל פנים יאר ה' פניו כו'

And this is "to make the face radiant" specifically "from oil," for oil is the source of supernal Chochmah, its essence and its root, as was explained above; and specifically from there comes the level of "to make the face radiant," "May Havayah make His face shine," etc.

אך עכ"ז [עם כל זה] בחי' להצהיל ומצהלות חתנים נמשך מחופתם דוקא שהוא מבחי' סוכ"ע שמשם נמשך הגילוי להיות בחי' להצהיל פנים משמן

Nevertheless, the level of "to make radiant" and "the radiant rejoicing of bridegrooms" comes specifically "from their chuppah," which is from the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), from which comes the revelation that is the level of "to make the face radiant from oil";

דהיינו שע"י בחי' עטרה וחופה הנ"ל נמשך להיות גילוי בחי' עצמיות ח"ע [חכמה עילאה] הנקרא שמן מה שלמעלה מבחי' נובלות כו'

that is, through the level of the crown and the chuppah mentioned above, there comes about the revelation of the level of the essence of supernal Chochmah, which is called oil, that which is above the level of the "fallen fruit," etc.

(ועמ"ש מזה בד"ה תורה צוה הנ"ל ועיין בזהר ויקרא) ע"פ כשמן הטוב כו' ובזהר הרקיע שם ור"פ אמור (דפ"ח)

(And see what is written on this in the discourse beginning "The Torah commanded," mentioned above; and see the Zohar, Vayikra) (page 7b) on [the verse] "Like the good oil," etc., and in the Zohar HaRakia there, and at the beginning of Parshas Emor (page 88).

גם י"ל [יש לומר] במש"כ [במה שכתוב] ועיקר העטרה היינו גילוי אור אבא בחינת שמן שהוא ע"ד מ"ש בע"ח [בעץ חיים] שכ"ב פ"ג [פרק ג'] ומתפארת דאבא נעשה לו נשמה כו' וכתר אמיתי נעשה כו' ע"ש

It may also be said, regarding what is written, that the essence of the crown is the revelation of the light of Abba, the level of oil, along the lines of what is written in Etz Chaim, Sha'ar (Gate) 22, chapter 3: "And from the Tiferes of Abba a soul is made for him," etc., "and a true Keser is made," etc.; see there.

וע' בזהר אמור (דק"ב סע"ב [סוף עמוד ב]) ובפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] שם גבי וכדין ירית מלכא לאו"א [לאבא ואימא] כו' ע"ש אך עיקר המכוון כאן הוא כנ"ל והכל עולה בקנה א'.

And see the Zohar, Emor (end of page 102b), and the commentary of the Ramaz there, on "and then the King inherits Abba and Imma," etc.; see there. But the main intent here is as mentioned above, and it all comes to one thing.

אך מכל מקום נקרא בעטרה שעטרה לו אמו

Even so, it is called "the crown with which his mother crowned him."

כי אף שהעטרה עצמה היא למעלה מעלה מבחי' אימא (וכמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] וכמ"ש ג"כ במק"מ [במקדש מלך] פ' אחרי בדף ס"ו ע"ב) שהיא בחי' יין ישמח כמ"ש אם בנים שמחה עכ"ז [עם כל זה] שעטרה לו אמו.

For although the crown itself is far, far above the level of Imma (as the Ramaz writes, and as is also written in the Mikdash Melech on Parshas Acharei, page 66b), which [Imma] is the level of "wine gladdens," as it is written, "a joyful mother of children," nevertheless it is that "with which his mother crowned him."

כי להיות גילוי והמשכת עטרה זו צ"ל כסדר המדרגות וכמאמר עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו ונת' [ונתבאר] למעלה בפי' שיעשה רצונך כרצונו שהוא ענין גילוי בחינת רצון העליון שלמעלה מהחכמה

For the revelation and drawing down of this crown must follow the order of the levels, as in the saying, "Make His will as your will, so that He will make your will as His will." And it was explained above that "He will make your will as His will" is the revelation of the level of the supernal will, which is above Chochmah,

דהיינו המשכת הכתר שהרצון העליון שהוא רצונו יומשך ויתגלה ברצון התחתון שנקרא רצונך וכדי שיהיה בחינה זו צ"ל תחלה עשה רצונו כרצונך.

that is, the drawing down of Keser: that the supernal will, which is "His will," should be drawn down and revealed in the lower will, which is called "your will." And for this level to come about, there must first be "Make His will as your will."

והוא על ידי התבוננות בחינת יין ישמח שעי"ז מולידים הרצון התחתון. והוא גורם לגילוי רצון העליון.

And this is through contemplation, the level of "wine gladdens," through which the lower will is born; and it brings about the revelation of the supernal will.

וזהו בעטרה שעטרה לו אמו כו'. (וז"ש [וזהו שכתוב] בזהר אמור) (דצ"ד ע"א) והאי יין מעטרא למלכא בעטרוי ה"ד [הדא הוא דכתיב] שעטרה לו אמו.

And this is "the crown with which his mother crowned him," etc. (And this is what is written in the Zohar, Emor) (page 94a): "And this wine crowns the King with His crowns, as it is written, 'with which his mother crowned him.'"

ועיין מה שכתוב בד"ה ויקהל משה מענין רצון התחתון שהוא כלי לגילוי רצון העליון כו' ועל ידי עטרה זו נמשך בחינת להצהיל פנים משמן כו'

And see what is written in the discourse beginning "And Moshe assembled," on the lower will being a vessel for the revelation of the supernal will, etc. And through this crown comes the level of "to make the face radiant from oil," etc.

וענין במלך שלמה מלך שהשלום שלו נתבאר למעלה שעי"ז נמשך שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה. ומקור בחינת שלום זה נמשך מבחי' העטרה וכתר תורה.

And the matter of "at King Shlomo," the King to Whom peace belongs, was explained above: that through this, peace is drawn down in the household Above and in the household below. And the source of this level of peace comes from the level of the crown and the crown of Torah.

33 והנה כדי להיות גילוי בחינת עטרה זו צ"ל צאינה וראינה צאינה בבי"ע וכמו עד"מ שאבן טוב המבהיק ביותר א"א לראות ולהביט בו נגד השמש ממש רק דייקא במקום שאין שם אור כ"כ [כל כך]

Now, for there to be the revelation of this level of the crown, there must be "Go out and gaze": "go out" into Beriah, Yetzirah and Asiyah. As, by way of analogy, a precious stone that sparkles exceedingly cannot be seen and looked at directly facing the sun, but specifically in a place where there is not so much light.

וגם כמו שא"א להסתכל באור האבוקה מקרוב ממש אלא מרחוק כו'

And it is also like the light of a torch, which it is impossible to look at from really close by, but only from afar, etc.

(גם יש לומר דוגמא לזה ממ"ש בע"ח [בעץ חיים] שלי"א פי"א בשם הזהר בפי' ותתצב אחותו מרחוק. מרחוק ה' נראה לי כי כל אורות אבא הם מרחוק ולא מקרוב כו' ובפע"ח [ובפרי עץ חיים] שער העמידה ס"פ י"ג)

(One may also say that there is an example of this in what is written in Etz Chaim, Sha'ar (Gate) 31, chapter 1, in the name of the Zohar, on the meaning of "And his sister stationed herself from afar," [and] "From afar Havayah appeared to me": for all the lights of Abba are from afar and not from near, etc.; and in Pri Etz Chaim, Sha'ar HaAmidah, end of chapter 13.)

ועוי"ל [ועוד יש לומר] כפשוטו בפי' צאינה שזהו ענין לכו לחמו כו' כי עם היות דהעטרה היא שעטרה לו אמו שהיא בחי' אם הבנים שמחה וישמחו בך כו' אך שמחה זו היא בחי' יינה של תורה כנל

It may further be said, according to its plain sense, that the meaning of "Go out" is the matter of "Go, eat," etc. For although the crown is that "with which his mother crowned him," which is the level of "a joyful mother of children" and "will rejoice in You," etc., this joy is the level of the "wine" of the Torah, as mentioned above.

וכמו שא"א לשתות יין אליבא ריקנא כך מתחלה צ"ל ולחם לבב אנוש יסעד

And just as it is impossible to drink wine on an empty stomach, so first there must be "and bread sustains the heart of enosh,"

והיינו לכו לחמו בלחמי וזהו צאינה כו' ואח"כ ויין ישמח כו' להצהיל פנים וזהו וראינה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו כו'

that is, "Go, eat of my bread"; and this is "Go out," etc. And afterward "and wine gladdens," etc., "to make the face radiant," and this is "and gaze at the crown with which his mother crowned him on the day of his wedding," etc.

(ועיין מענין צאינה וראינה בעטרה כו' בזח"א [בזהר חלק א] ויחי רמ"ו א' רמ"ח סע"ב [סוף עמוד ב] ח"ב [חלק ב'] וארא כ"ב א' תרומה קל"ד א' ח"ג [חלק ג'] אמור צ"ח א' נשא קמ"ח ב' בלק ר"ט א'):

(And see on the matter of "Go out and gaze at the crown," etc., in the Zohar, Part I, Vayechi 246a and end of 248b; Part II, Va'eira 22a, Terumah 134a; Part III, Emor 98a, Nasso 148b, Balak 209a.)

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likkutei-torah/shir-hashirim/20/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok